

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1149
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-VI) Examination March/April 2018
Political Science - XV
Political Ideologies

[Time: 1:30 Hours]

[Max.Marks: 50]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attractions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

1. Fascism has been derived from ----- word.
2. In ----- state control the means of production.
3. Fabian society is established in -----.
4. ----- started Chipko Movement.
5. Fascism was opposed to the theory of -----.

अ) रिक्काम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. फॅसिझमची उत्पत्ती ----- येथे झाली.
२. ----- मध्ये राज्य उत्पादन साधनावर नियंत्रण ठेवते.
३. फेबियन समाजाची ----- ठिकाणी स्थापना झाली.
४. ----- यांनी 'चिपको' आंदोलन सुरु केले.
५. फॅसिझम ----- या सिद्धांताला विरोध करतो.

B) Answer in one sentence. (attempt all)

05

1. What is Air Pollution?
2. Which movement started by the Sunderlal Bahuguna?
3. Sardar Sarovar Dam is on which river?
4. The term 'communism' comes from which word.
5. Fascism is associated with which country.

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. वायू प्रदूषण म्हणजे काय?
२. सुंदरलाल बहुगुणा यांनी कोणती चळवळ सुरु केली?
३. सरदार सरोवर धरण कोणत्या नदीवर आहे?
४. साम्यवाद ही कल्पना कोणत्या शब्दापासून आली?
५. फॅसिझम कोणत्या देशाशी संबंधित आहे?

Q.2

- A) Explain the concepts/ terms / units. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)
1. Classless society
 2. Communism
 3. Direct Democracy
 4. Anarchism

10

अ) संकल्पना /घटक / व्याख्या स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. वर्गविरहीत समाज
२. साम्यवाद
३. थेट लोकशाही
४. अराजकवाद

- B) Attempt in short. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the Marxist theory of surplus value.
2. Discuss the demerits of socialism
3. Explain the reasons for the rise of fascism.
4. Write a short note on corporate state.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक उत्तरास किमान ६० शब्द मर्यादा)

१. मार्क्सचा अतिरिक्त मूल्यांचा सिद्धांत स्पष्ट करा.
२. समाजवादाच्या दोषांची चर्चा करा.
३. फॅसिझमच्या उदयाची कारणे विशद करा.
४. 'कॉर्पोरेट राज्य' यावर थोडक्यात लिहा.

- Q.3 Answer in detail. (any one)
(word limitation minimum 200 for each answer)
1. Write a detail note on communism.
 2. Explain the features of fascism in detail.

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक उत्तरास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. साम्यवादावर सविस्तर टिपण लिहा.
२. फॅसिझमची वैशिष्ट्ये सविस्तर विशद करा.

SUBJECT CODE NO:- A-1217
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Political Science - IX
Indian Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attention is prohibited
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा .
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all) 05

- 1) ----- started 'Mirat -Ul Akhbar' newspaper.
- 2) ----- is the founder of 'Bharat sevak samaj.'
- 3) 'Young India' weekly was started by -----.
- 4) Lokmanya Tilak started ----- newspaper in English.
- 5) ----- is the founder of 'Arya samaj.'

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) ----- यांनी 'मिरात-उल अखबार' हे वृत्तपत्र सुरु केले.
- २) ----- हे भारत सेवक समाजाचे संस्थापक आहेत.
- ३) 'यंग इंडिया' साप्ताहिक ----- नी सुरु केले.
- ४) लोकमान्य टिळकांनी इंग्रजीत ----- हे वृत्तपत्र सुरु केले.
- ५) ----- हे आर्यसमाजाचे संस्थापक आहेत.

B) Answer in one sentence (attempt all)

- 1) In which year Mahatma Gandhi started 'Quit India movement'?
- 2) Who is the founder of 'Brahmosamaj'?
- 3) Who is the writer of the book entitled 'Geeta Rahasya'?
- 4) Who was the political mentor of Mahatma Gandhi?
- 5) When did Mahatma Gandhi take leadership of Indian National congress?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) महात्मा गांधीजी 'भारत छोडो चळवळ' कोणत्या वर्षी सुरु केली?
- २) ब्राम्हो समाजाचे संस्थापक कोण आहेत?
- ३) 'गीता रहस्य' या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत?
- ४) महात्मा गांधी चे राजकीय गुरु कोण होते?
- ५) महात्मा गांधीनी भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे नेतृत्व कधी स्वीकारले ?

Q.2 A) Explain concepts / terms / units/ events (any two) 10

- 1) Civil Disobedience Movement
- 2) Liberal Ideas of Gopal Krishna Gokhale
- 3) Arya samaj
- 4) Boycott

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा (कोणत्याही दोन)

- १) सविनय कायदेभंग चळवळ
- २) गोपाल कृष्ण गोखले यांचे उदारवादी विचार
- ३) आर्य समाज
- ४) बहिष्कार

B) Attempt in short (any two)

- 1) Comment on Lokmanya Tilak's views on social reform?
- 2) Discuss social Ideas of Dayanand Saraswati .
- 3) Explain Mahatma Gandhi's views on religion.
- 4) Explain Lokmanya Tilak's views on Nationalism.

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) लोकमान्य टिळकांच्या समाज सुधारणेसंबंधी विचाराची चर्चा करा.
- २) स्वामी दयानंद सरस्वतीच्या सामाजिक विचाराची चर्चा करा .
- ३) महात्मा गांधीचे धर्म विषयक विचार स्पष्ट करा.
- ४) लोकमान्य टिळकांचे राष्ट्रवादासंबंधीचे विचार स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one) 20

- 1) "Raja Ram Mohan Rai is architect of Indian Renaissance." Discuss
- 2) Explain Mahatma Gandhi's concept of 'Ram Rajya'

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

- १) "राजा राम मोहन रॉय हे भारतीय प्रबोधनाचे शिल्पकार होत." चर्चा करा .
- २) महात्मा गांधीची राम राज्याची संकल्पना स्पष्ट करा .

SUBJECT CODE NO:- A-1218
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Political Science - X
Western Political Thinkers

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use black or blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs attracting attention is prohibited.

- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- २) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1 A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) ----- was disciple of Socrates.
- 2) 'Politics' is written by -----.
- 3) The author of 'Republic' is -----
- 4) Leviathan is authored by -----
- 5) ----- is the author of 'The Prince.'

अ) रिकाम्या जागा भरा .(सर्व अनिवार्य)

- १) ----- हा सॉक्रेटीसचा शिष्य होता .
- २) 'पॉलिटिक्स' हा ग्रंथ ---- ने लिहिला .
- ३) ----- हा 'द रिपब्लिक' ग्रंथाचा लेखक आहे.
- ४) 'लेव्थियाथन' हा ग्रंथ ----- ने लिहिला .
- ५) ----- हा 'द प्रिन्स' या ग्रंथाचा लेखक आहे .

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Who is the writer of 'Art of war'?
- 2) Who was the mentor of Alexander the Great?
- 3) What is Justice according to Plato?
- 4) Which academic Institution did Plato establish?
- 5) Who was the advocate of 'Natural rights'?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा (सर्व अनिवार्य)

- १) 'आर्ट ऑफ वॉर' या ग्रंथाचा लेखक कोण आहे?
- २) 'अलेक्झांडर द ग्रेट' चा गुरु कोण होता?
- ३) प्लेटोच्या मते न्याय म्हणजे काय?
- ४) प्लेटोने कोणत्या शैक्षणिक संस्थेची स्थापना केली?
- ५) नैसर्गिक हक्कांचा पुरस्कर्ता कोण ?

Q.2 A) Explain concepts/ terms / units / events .(any two)

- 1) John Lock's idea of Human Nature.
- 2) Hobbes on Human Nature.
- 3) Aristotle's views on citizenship
- 4) Machiavelli's views on religion and morality.

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / घटक / घटना स्पष्ट करा . (कोणतेही दोन)

- १) जॉन लॉक ची मनुष्य स्वभावाची कल्पना.
- २) हॉब्सचे मनुष्य स्वभावासंबंधी विचार.
- ३) अरिस्टॉटलचे नागरिकत्वा संबंधी विचार
- ४) मॅकीयाव्हेलीचे धर्म व नैतिकते संबंधी विचार

B) Attempt in short (any two)

- 1) Explain Plato's views on primary Education.
- 2) Discuss on Hobbes concept of sovereignty.
- 3) Explain Plato's view's on communism
- 4) State Lock's ideas of Rights.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

- १) प्लेटोचे प्राथमिक शिक्षणा संबंधी विचार स्पष्ट करा.
- २) हॉब्सच्या सार्वभौमत्वाच्या संकल्पनेची चर्चा करा .
- ३) प्लेटोचे साम्यवादासंबंधी विचार स्पष्ट करा .
- ४) लॉकचे हक्का संबंधी विचार विशद करा .

Q.3 Answer in detail (any one)

- 1) Explain Aristotle's views on Revolution
- 2) Discuss on Plato's concept of Justice.

सविस्तर उत्तर लिहा (कोणताही एक)

- १) अरिस्टॉटलचे क्रांतीसंबंधी विचार स्पष्ट करा .
- २) प्लेटोच्या न्यायाच्या संकल्पने संबंधी चर्चा करा .

20

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1260
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2018
Political Science - I
(Basic Concept of Political Science)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

1. ----- elements are essential for the creation of state.
2. ----- propounded theory of separation of power.
3. In ----- Government, power is divided between State and Central Government.
4. Aristotle defines citizenship in ----- his well-known book.
5. State is a ----- concept.

अ) रिक्काम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. राज्यनिर्मितीसाठी ----- घटक आवश्यक असतात.
२. सत्ता विभाजनाचा सिद्धांत ----- मांडला.
३. ----- शासन पद्धतीत केंद्र व राज्यसरकारात अधिकार विभागणी केली जाते.
४. अॅरिस्टॉटलने त्याच्या ----- ग्रंथात नागरीकत्वाची व्याख्या केली आहे.
५. राज्य ही ----- कल्पना आहे.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

1. What is meant by Sovereignty?
2. What is meant by Presidential Government?
3. Who is the Chief of Government in America?
4. What is meant by Political Rights?
5. What is meant by duties?

2018

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. सार्वभौमत्व म्हणजे काय?
२. अध्यक्षीय शासन म्हणजे काय?
३. अमेरिकेत शासनाचा प्रमुख कोण असतो?
४. राजकीय हक्क म्हणजे काय?
५. कर्तव्य म्हणजे काय?

Q.2

A) Explain concepts/ terms / units /events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. External sovereignty
2. Bicameral legislature
3. Parliamentary Government
4. Duties

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. बाह्य सार्वभौमत्व
२. द्विगृही कायदेमंडळ
३. संसदीय शासन
४. कर्तव्य

B) Attempt in short. (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Explain the evaluation theory of origin of state.
2. Explain the four function of Judiciary.
3. State four features of Parliamentary Government.
4. Explain the characteristics of sovereignty.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. राज्याचा उत्क्रांतीवादी सिद्धांत स्पष्ट करा.
२. न्यायमंडळाची चार कार्ये स्पष्ट करा.
३. संसदीय शासन पद्धतीची चार वैशिष्ट्ये विशद करा.
४. सार्वभौमत्वाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Explain in detail the Divine Theory of state.
2. Explain the functions of Executive Council.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१. राज्याच्या निर्मितीचा दैवी सिद्धांत सविस्तर लिहा.
२. कार्यकारी मंडळाच्या कार्याचे वर्णन करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1261
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. F.Y. (Sem-I) Examination March/April 2018
Political Science - II
(Government and Politics of Maharashtra)

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

1. All questions are compulsory.
2. Use black or blue pen only.
3. Use pencil for diagrams.
4. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.

१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
२. फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
३. आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
४. कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks. (attempt all)

05

1. The President of State Reorganization Committee was -----.
2. The required age limit for Legislative assembly members is -----.
3. The Maharashtra Co-operative Act passed on -----.
4. The peasant movement was founded by -----.
5. The Governor was appointed by -----.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व अनिवार्य)

१. राज्यपुनर्रचना आयोगाचे अध्यक्ष ----- होते.
२. विधानसभा सदस्यासाठी ----- वय आवश्यक आहे.
३. ----- मध्ये महाराष्ट्र सहकारी कायदा अंमलात आला.
४. ----- यांनी शेतकरी चळवळीची स्थापना केली.
५. राज्यपालाची नेमणूक ----- कडून होते.

B) Answer in a sentence. (attempt all)

05

1. Which is the lower house of Maharashtra?
2. What is foundation year of Maharashtra Sanyukt Movement?
3. What is the number of legislative assembly members?
4. Who has founded 'Satyashodhak Samaj'?
5. Who was the first Chief Minister of Maharashtra?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

१. महाराष्ट्राचे कनिष्ठ सभागृह कोणते?
२. संयुक्त महाराष्ट्र समितीचे स्थापना वर्ष?
३. विधानसभेची सदस्य संख्या किती?
४. 'सत्यशोधक समाजाची' स्थापना कोणी केली?
५. महाराष्ट्राचे पहिले मुख्यमंत्री कोण होते?

Q.2

A) Explain concepts/ terms / units /events. (any two)
(word limitation minimum 60 for each answer)

1. Speaker of Maharashtra Legislative Assembly.
2. Peasant's Movement
3. State Minister
4. J.V.P Commission

10

अ) संकल्पना/ संज्ञा /घटक / घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. विधानसभेचा सभापती
२. शेतकरी चळवळ
३. राज्यमंत्री
४. जे.व्ही.पी.समिती.

B) Attempt in short. (any two)

(word limitation minimum 60 for each answer)

1. State importance of Lok Nyayalaya.
2. State the objectives of women empowerment.
3. Explain the powers of Vidhan Parishad.
4. Explain the powers of High Court.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६० शब्द)

१. लोकन्यायालयाचे महत्व विशद करा.
२. महिला सबलीकरणाची उद्दिष्टे सांगा.
३. विधानपरिषदेचे अधिकार स्पष्ट करा.
४. उच्च न्यायालयाचे अधिकार स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

1. Write an essay on the Sanyukta Maharashtra Movement in Maharashtra.
2. Discuss the functions and position of Chief Minister.

20

सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा २०० शब्द)

१. महाराष्ट्रातील संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीवर निबंध लिहा.
२. मुख्यमंत्र्याची कार्ये व अधिकाराची चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1290
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2018
Political Science - V
Indian Government & Politics

[Time: 1.30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i. All questions are compulsory.
- ii. Use black or blue pen only.
- iii. Use pencil for diagram.
- iv. Use of any signs, attracting attentions id prohibited.
- १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे .
- २) फक्त निळ्या किंवा काळ्या पेनचाच वापर करावा.
- ३) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- ४) कोणतीही लक्षवेधक व सांकेतिक खुण करण्यास प्रतिबंध आहे .

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- i) Attoreny General of India is -----.
- ii) Under Article 25 to 28 fundamental Right of ----- is explained.
- iii) The word, 'Socialism' is attended to preamble by ----- Amendment.
- iv) ----- presides the meeting of council of ministers.
- v) There are ----- members in public accounts committee.

अ) रिकाम्या जागा भरा (सर्व अनिवार्य)

- १) सध्या भारताचे महान्यायवादी -----हे आहेत.
- २) अनुच्छेद (कलम) २५ ते २८ मध्ये ----- मुलभूत हक्क स्पष्ट केलेला आहे.
- ३) उद्देशपत्रिकेमध्ये समाजवाद हा शब्द -----संविधान दुरुस्तीने समाविष्ट केलेला आहे.
- ४) मंत्रिमंडळाच्या बैठकीचा अध्यक्ष ----- असतात.
- ५) लोकलेखा समितीत एकूण ----- सदस्य आहेत.

B) Answer in a sentence (attempt all)

05

- Who said that Indian constitution is longest and largest constitution in the world?
- Which Amendment has given the Right to vote to citizen completing 18 years of age in India?
- The concept of Judicial Review has been borrowed from the constitution of which state?
- Which British India government Act has more impact on Indian constitution?
- How many members are elected from Maharashtra to Rajya Sabha?

ब) एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- भारताचे संविधान जगातील सर्वात मोठे व विस्तृत आहे असे कोणी म्हटले आहे?
- वय वर्षे १८ पूर्ण करणाऱ्या प्रत्येक नागरिकास मतदानाचा अधिकार कोणत्या घटनादुरुस्ती नुसार मिळाला?
- न्यायालयीन पुनर्विलोकनाचे तत्व कोणत्या देशाच्या संविधानातून घेतलेले आहे?
- भारताच्या संविधानावर ब्रिटीश राजवटीतील कोणत्या कायद्याचा सर्वात जास्त प्रभाव आहे?
- महाराष्ट्रातून राज्यसभेसाठी किती सदस्य निवडून दिले जातात?

Q.2

A) Explain concepts/terms/units/events (any two)

10

(word limitation 60 for each answer)

- Right against exploitation
- Habeas corpus
- Mountbatten plan
- The vice-president of India

अ) संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६०)

- शोषणाविरुद्धचा हक्क
- बंदीप्रत्यक्षिकरण
- माउंटबेटन योजना
- उपराष्ट्रपती

B) Attempt answer in short (any two)

10

- Explain the difference between fundamental Rights & Directive Principles?
- Explain the Executive powers of President?
- Explain the structure of Rajya Sabha?
- Explain the features of council of Ministers?

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा.

(प्रत्येक प्रश्नास किमान शब्द मर्यादा ६०)

- १) मुलभूत हक्क आणि मार्गदर्शक तत्वांमधील फरक स्पष्ट करा?
- २) राष्ट्रपतीचे कार्यकारी विषयक अधिकार लिहा?
- ३) राज्यसभेची रचना स्पष्ट करा.
- ४) मंत्रिमंडळाचे वैशिष्ट्ये सांगा.

Q.3

Answer in detail (any one)

(word limitation minimum 200 for each answer)

- i) Indian Prime Minister is the real head of the state "Discuss"?
- ii) Explain structure. Powers and functions of Lok Sabha?

20

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

(प्रत्येक प्रश्नास किमान २०० शब्द मर्यादा)

१. भारताचा प्रधानमंत्री वास्तविक सत्ता प्रमुख आहे चर्चा करा?
२. लोकसभेची रचना, अधिकार आणि कार्य सविस्तर स्पष्ट करा?

Total No. of Printed Pages:03

SUBJECT CODE NO:- A-1291
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. S.Y. (Sem-III) Examination March/April 2018
Political Science - VI
International Relations

[Time:1:30 Hours]

[Max.Marks:50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- i. All questions are compulsory.
 - ii. Use blue or black pen only.
 - iii. Use pencil for diagrams.
 - iv. Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
-
- i. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - ii. फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
 - iii. आकृत्यांसाठी पेन्सिल वापरा.
 - iv. कोणतीही लक्षवेधक खुण, संकेत करण्यास प्रतिबंध.

Q.1

A) Fill in the blanks (attempt all)

05

- 1) The dissolution of USSR occurred in the year of -----.
- 2) -----can be established through balance of power.
- 3) The Author of the book 'Politics Among Nations' is -----.
- 4) The architect of the Indian foreign policy is known as-----.
- 5) -----is the main instrument of the National Interest.

अ) रिकाम्या जागा भरा. (सर्व आवश्यक)

- १) सोव्हिएत संघाचे विघटन -----साली झाले.
- २) सत्ता संतुलनामुळे -----स्थापण होऊ शकते.
- ३) पॉलिटिक्स अमंग नेशन्स या ग्रंथाचा कर्ता-----हा आहे.
- ४) भारतीय परराष्ट्र धोरणाचे शिल्पकार म्हणून -----यांना ओळखले जाते.
- ५) -----हे राष्ट्रहिताचे प्रमुख साधन होय.

B) Answer in one sentence (attempt all)

05

- 1) Write the full form of SAARC.
- 2) What is Balance of power?
- 3) When did India took Second Nuclear Test?
- 4) Kargil War was fought in between which nations?
- 5) Give the definition of the International relations.

2018

ब) एका वाक्यात उत्तरे द्या. (सर्व आवश्यक)

- 1) SAARC चे पूर्ण रूप लिहा.
- 2) सत्ता संतुलन म्हणजे काय?
- 3) भारताने दुसरी अणुचाचणी कधी घेतली?
- 4) कारगिल युद्ध कोणत्या दोन राष्ट्रात लढले गेले?
- 5) आंतरराष्ट्रीय संबंधाची व्याख्या लिहा.

Q.2

A) Explain terms/ concepts/ units (any two)

- 1) Look East Policy.
- 2) International politics
- 3) Behavioral Approach
- 4) International Morality

10

अ) संकल्पना / संज्ञा / एकक / घटक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- 1) 'लुक इस्ट' धोरण
- 2) आंतरराष्ट्रीय राजकारण
- 3) वर्तनवादी दृष्टीकोण
- 4) आंतरराष्ट्रीय नैतिकता

B) Attempt answer in brief (any two)

- 1) Give the significance of National power.
- 2) Explain the characteristics of Balance of power.
- 3) What are the instruments for the promotion of National Interest?
- 4) Explain the basic assumptions of the Idealist theory.

10

ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- 1) राष्ट्रसत्तेचे महत्व विशद करा.
- 2) सत्ता संतुलनाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
- 3) राष्ट्रहितवृद्धीची साधने कोणती?
- 4) आदर्शवादी सिद्धांताची मुलभूत गृहितके स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail (any one)

20

1. Evaluate the Realistic approach to the study of international relations.
2. Discuss the principles and objectives of foreign policy.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

1. आंतरराष्ट्रीय संबंधाच्या अध्ययनासाठीच्या वास्तववादी दृष्टिकोणाचे मूल्यमापन करा.
2. भारतीय परराष्ट्र धोरणाची तत्वे आणि उद्दिष्टांविषयी चर्चा करा.

Total No. of Printed Pages:3

SUBJECT CODE NO:- A-1343
FACULTY OF SOCIAL SCIENCE
B.A. T.Y. (Sem-V) Examination March/April 2018
Political Science – XI
Political Ideologies

[Time: 1:30 Hours]

[Max. Marks: 50]

N.B

Please check whether you have got the right question paper.

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Use Black or Blue pen only.
- 3) Use pencil for diagrams.
- 4) Use of any signs, attracting attentions is prohibited.
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) फक्त काळ्या किंवा निळ्या पेनचाच वापर करावा.
- 3) आकृत्यांसाठी पेन्सिलचा वापर करावा.
- 4) कोणतीही लक्षवेधक खुण व सूचना करण्यास प्रतिबंध आहे.

Q.1

A. Fill in the blanks. (Attempt all)

05

- 1) India was Part of ----- Empire till 1947.
- 2) Geographical Unity is an Element of -----.
- 3) Twentieth century is known as century of -----.
- 4) Adam Smith is advocate of ----- ideology.
- 5) Liberty, Equality and justice are basic principles of -----.

अ. रिक्तस्थानां भरण. (सर्व अनिवार्य)

- 1) १९४७ पर्यंत भारत ----- साम्राज्याचा भाग होता.
- 2) भौगोलिक एकता हा ----- चा एक घटक आहे.
- 3) विसावे शतक हे ----- चे शतक म्हणून ओळखले जाते.
- 4) अँडम स्मिथ ----- विचार प्रणालीचा प्रवर्तक आहे.
- 5) स्वातंत्र्य, समता व न्याय ही ----- ची मूलतत्वे होत.

B. Answer in sentence. (Attempt all)

05

- 1) What is feminism?
- 2) Which type of nationalism is complimentary to world peace?
- 3) Which country is known as Mother of Democracy?
- 4) What is Liberalism?
- 5) Define Imperialism.

ब. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (सर्व अनिवार्य)

- 1) स्त्रीवाद म्हणजे काय?
- 2) कोणत्या प्रकारचा राष्ट्रवाद जागतिक शांततेस पूरक आहे?
- 3) लोकशाहीची जननी म्हणून कोणते राष्ट्र ओळखले जाते?
- 4) उदारमतवाद म्हणजे काय?
- 5) साम्राज्यवादाची व्याख्या सांगा.

Q.2

A. Explain concepts/terms/units/events. (Any two)

10

- 1) Women Empowerment
- 2) Feminism
- 3) Liberalism
- 4) Indirect Democracy.

अ. संकल्पना/संज्ञा/घटक/घटना स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन)

- 1) महिला सबलीकरण
- 2) स्त्रीवाद
- 3) उदारमतवाद
- 4) अप्रत्यक्ष लोकशाही

B. Attempt in short. (Any two)

10

- 1) Explain the merits of Liberalism.
- 2) Discuss the means of women Empowerment.
- 3) State the merits of Imperialism.
- 4) Explain the demerits of democracy.

ब. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन)

- 1) उदारमतवादाचे गुण स्पष्ट करा.
- 2) महिला सबलीकरणाच्या साधनांची चर्चा करा.
- 3) साम्राज्यवादाचे गुण विषद करा.
- 4) लोकशाहीचे दोष स्पष्ट करा.

Q.3 Answer in detail. (Any one)

- 1) Write an essay on Nationalism.
- 2) Explain the meaning and reasons for rise of Imperialism.

सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही एक)

- 1) राष्ट्रवादावर निबंध लिहा.
- 2) साम्राज्यवादाचा अर्थ सांगून साम्राज्यवादाच्या उदयाची कारणे स्पष्ट करा.